

Wymagania edukacyjne z języka polskiego na poszczególne oceny klasa 6

Formy wypowiedzi pisemnej wprowadzane w klasie VI: semestr pierwszy: charakterystyka, opis przeżyć wewnętrznych, wypowiedź o charakterze argumentacyjnym; Semestr drugi: opowiadanie twórcze na podstawie baśni lub legendy; mitu lub przypowieści, list oficjalny.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- opisuje obrazy zamieszczone w podręczniku, nazywa barwy użyte przez malarza, określa temat, wskazuje na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne
- wyjaśnia pojęcia: opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki
- wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki
- omawia elementy świata przedstawionego - wyjaśnia pojęcia: akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, fabuła wielowątkowa, narrator
- relacjonuje treść fragmentów omawianych tekstów, ustala kolejność zdarzeń
 - wyjaśnia odpowiednio przy tematach wprowadzane pojęcia: związek frazeologiczny, pytanie retoryczne, anafora, powieść fantastycznonaukowa ,powieść detektywistyczna, teatr, fikcja literacka, dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład, powieść przygodowa, mit, fakt, scenariusz filmowy, wyrazy dźwiękonaśladowcze, powieść fantasy, Biblia, Księga Rodzaju , raj, Eden, przypowieść, , talent, mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus, Tartar, powieść obyczajowa,
- określa rodzaj literacki omawianych dzieł
- wskazuje podmiot liryczny, adresata lirycznego,
- relacjonuje treść omawianych lektur, ustala kolejność zdarzeń
- charakteryzuje narratora - odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
 - wymienia programy telewizyjne
- relacjonuje treść artykułu
- wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego, wyjaśnia pojęcia: bajka, morał, relacjonuje treść bajek
 - podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem
- wymienia rodzaje muzeów
- wymienia motywy biblijne obecne w kulturze, relacjonuje treść przypowieści
- wymienia najważniejsze postacie z mitologii

- uczestnicy w życiu kulturalnym i bierze udział w proponowanych wydarzeniach o charakterze kulturalnym

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy
- odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny;
- wyjaśnia pojęcia: czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane
- wyjaśnia pojęcia: strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie •
wyjaśnia pojęcie: bezokolicznik
- wymienia rodzaje zaimków
- podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków
- wymienia nieodmienne części mowy
- wyjaśnia pojęcia, wykrzyknik i partykuła
- relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły „nie”
- wymienia części zdania
- wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach
- wymienia zasady pisowni wielką i małą literą
- wymienia zasady pisowni ą, ę oraz om, on, em, en
- przedstawia podział wypowiedzi
- wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym
 - definiuje zdanie złożone, wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie
- wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych
- wymienia elementy składające się na etykietę językową
- odróżnia głoski od liter, dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski
- wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych , ustnych i nosowych
- wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca
- wymienia zasady pisowni ó i u, rz i ż oraz ch i h

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką a opisem postaci
- wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych
- wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki
- definiuje wypowiedź twórczą
- wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą
- definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni, legendy czy przypowieści

SAMOKSZTAŁCENIE

- doskonalą ciche i głośne czytanie
- doskonalą różne formy zapisywania pozyskiwanych informacji
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, posługuje się słownikami,
- zna i z niewielką pomocą prawidłowo stosuje zasady korzystania ze zbiorów bibliotecznych. Stara się rozwijać umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną i próbuje wykorzystywać te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.

OCENA DOSTATECZNA

– wszystkie wymagania jak na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- omawia kompozycję obrazu, charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie
- określa tematykę utworów, omawia specyfikę miejsca akcji, wskazuje funkcję rodzaju narracji
- charakteryzuje bohaterów, nazywa uczucia, których doświadcza bohater
- wskazuje poznane środki stylistyczne i określa ich funkcję
- wskazuje wątek główny i wątki poboczne
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze
- nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst
- odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy charakteru
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego
- wyjaśnia, na czym polega pytanie retoryczne
- opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych, podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii

- wskazuje uosobienia w bajkach i wymienia cechy bajki , podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią
- wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów
- rozpoznaje wypowiedzi jako teksty nieliterackie
- omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmentach Biblii, omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych , wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii, wskazuje w tekście cechy gatunkowe
- charakteryzuje bohaterów mitów, wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie, opisuje najważniejsze postacie z mitologii
- wskazuje cechy artykułu prasowego

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych , wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy
- wyszukuje w słowniku potrzebne informacje
- uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników, wskazuje formy dokonane w tekście
- przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną
- wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników, wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników
- używa zaimków w odpowiednim kontekście, zastępuje różne wyrazy zaimkami
- uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach ą, ę oraz om, on, em, en
- wskazuje typy wypowiedzi w tekstach, przekształca równoważniki zdań w zdania
- definiuje rodzaje związków wyrazowych
- w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek
- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie, rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie
- wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka
- definiuje głoski, sylaby i litery, wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach
- wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach
- uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami zgodnie z zasadami pisowni ó, u, rz, ż, ch, h

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- przygotowuje materiały do napisania charakterystyki
- przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych
- omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach i opisuje emocje postaci
- redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu

- redaguje zakończenie wybranej legendy lub baśni
- wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy
- wymienia części, z których składa się list oficjalny, wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego

SAMOKSZTAŁCENIE

- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- przy redagowaniu tekstów potrafi swobodnie korzystać ze słownika terminów literackich, języka polskiego i in.
- kształtuje nawyk systematycznego uczenia się, porządkowania i zdobywania wiedzy

OCENA DOBRA – wszystkie wymagania jak na ocenę dostateczną, a ponadto:

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst kultury, w opisie obrazu omawia funkcję tła, interpretuje funkcje użytych barw
- omawia problematykę poznawanych tekstów, określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi, odnosi problematykę poruszoną we fragmentach tekstów do swoich własnych doświadczeń
- nazywa uczucia bohaterów, opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów
- wskazuje wartości ważne dla bohaterów
- wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne tekstu
- wyciąga wnioski, określa własne stanowisko
- definiuje pojęcie szczęścia
- określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszach
- wymienia cechy powieści detektywistycznej w utworze
- wymienia cechy programów telewizyjnych
- wskazuje cechy artykułu prasowego
- wskazuje i omawia morał w bajkach
- formułuje argumenty do podanej tezy, wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne
- wymienia znane muzea i przypisuje je do podanych kategorii
- charakteryzuje język tekstów kultury i omawia funkcję użytych w nich środków stylistycznych

- omawia sposób przedstawienia Boga we fragmentach Biblii, wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii, wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści ,
- wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy biblijne
- odróżnia fakty od opinii

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- rozpoznaje formę wskazanej części mowy
- wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów
- tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych, wskazuje czasowniki nieprzechodnie
- tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników, zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych
- tworzy odpowiednie formy zaimków, wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki
- tworzy przysłowki od podanych przymiotników
- rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście, wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki
- uzasadnia pisownię „nie” z różnymi częściami mowy w podanych przykładach
- uzasadnia pisownię podanych słów wielką i małą literą
- wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów pisowni ą, ę oraz om, on, em, en
- łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone
- w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe, wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu
- koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji
- uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia
- nazywa rodzaje zdań złożonych
- tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie
- wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisany
- odróżnia spółgłoski miękkie od twardych, odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych
- wskazuje akcent w podanych wyrazach
- podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię
- poprawnie zapisuje podane słowa z ó, u, rz, ż, ch, h

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera literackiego
- redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych
- redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu
- opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów
 - odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach
- tworzy i redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego
- przekształca podaną wiadomość w list oficjalny , koryguje podany przykład listu oficjalnego

SAMOKSZTAŁCENIE

- wyciąga wnioski, określa własne stanowisko, rozwija swoje uzdolnienia przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, ma szacunek dla cudzej własności intelektualnej

OCENA BARDZO DOBRA– wszystkie wymagania jak na ocenę dobrą, a ponadto

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- formułuje problem przedstawiony na obrazie, wyraża własny sąd o obrazie
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach , wskazuje wartości w utworach oraz określa wartości ważne dla bohaterów
- interpretuje znaczenie puenty utworu
- wyraża własny sąd na temat poznanych utworów
- interpretuje metaforyczne znaczenia
 - odnosi problematykę poruszoną we fragmentach utworów do swoich własnych doświadczeń
- interpretuje wiersze
- właściwie argumentuje, uogólnia, podsumowuje i porównuje
- formułuje problem przedstawiony w tekście i wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach
- odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń
- tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy
- odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury
- omawia symbolikę w utworze
- omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych

- charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy
- omawia specyfikę telewizji jako medium
- rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji
- aktywnie uczestniczyć w dyskusji
- tworzy argumenty potwierdzające podaną tezę oraz zaprzeczające jej
- opisuje wybrane muzeum

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- stosuje właściwe formy odmiennej części mowy w kontekście
- stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście
- wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego
- używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście
- używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach
- używa przysłówków w tekście
- posługuje się przyimkami i spójnikami
- używa partykuł i wykrzykników w tekście
- stosuje zasady poprawnej pisowni „nie” z różnymi częściami mowy we własnym tekście
- stosuje dwukropek we własnych tekstach
- tworzy dialog, stosując zasady interpunkcyjne
- tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą
- zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte
- klasyfikuje związki wyrazowe
- tworzy teksty, poprawnie stosując przecinki
- stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych
- wykonuje wykresy zdań złożonych
- posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji
- wskazuje słowa, w których litera i oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę
- wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście
- czyta podany tekst, poprawnie akcentując wszystkie wyrazy

- tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego
- stosuje zasady budowania akapitów
- redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych
- redaguje poprawny opis sytuacji
- tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem
- przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość
- redaguje wypowiedź twórczą zawierającą wyznaczone elementy
- tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy
- redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści
- redaguje list oficjalny

SAMOKSZTAŁCENIE

- krytycznie ocenia pozyskane informacje. Samodzielnie dociera do informacji, dokonuje ich selekcji, syntezy oraz wartościowania. Pogłębia i porządkuje zdobytą wiedzę. Bierze udział w konkursach, olimpiadach, projektach, samodzielnie prezentuje wyniki swojej pracy.

OCENA CELUJĄCA – uczeń spełnia wszystkie wymagania jak na ocenę bardzo dobrą oraz

- bierze udział w dyskusjach na różne tematy
- tworzy samodzielne formy wypowiedzi w różnych konwencjach językowych
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy
- formułuje różne pytania filozoficzne
- redaguje reklamę
- przygotowuje prezentację na wybrany temat
- zestawia teksty literackie z innymi tekstami kultury
- osiąga sukcesy w konkursach, olimpiadach
- pomaga kolegom z trudnościami w nauce
- jest liderem podczas pracy w grupie lub prac projektowych